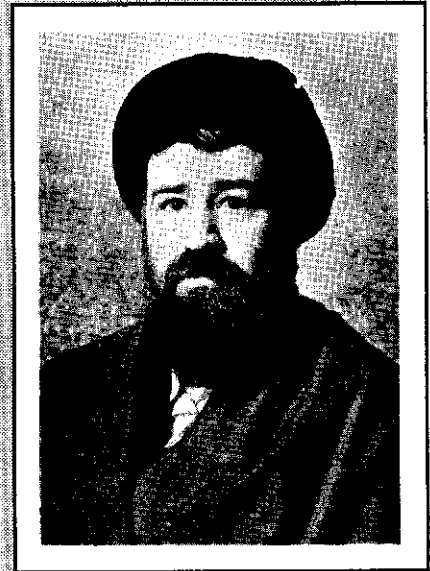

اخبار

* درگذشت حجة الاسلام والمسلمین آقای حاج سید احمد خمینی

جناب حجة الاسلام والمسلمین آقای حاج سید احمد خمینی - طاب الله ثراه و جعل الجنة مشواه - یکی از بازوان توانای نظام اسلامی و یاوران صدیق ولایت فقیه به شمار می رفت. وی در ۲۴ اسفند ۱۳۲۴ ش در شهر قم، در بیت رفیع فقاقت و مرجعیت شیعه دیده به جهان گشود. پدر و الامقامش مرجع و رهبر و الای مسلمانان جهان حضرت آیت الله العظمی امام خمینی و مادر مکرمه اش فرزند حضرت آیت الله حاج میرزا محمدثقی تهرانی (۱۳۱۳-۱۴۰۶ ق) صاحب تفسیر «روان جاوید» (فرزند علامه سترگ آیت الله حاج میرزا ابوالفضل تهرانی (۱۲۷۳-۱۳۱۶ ق) صاحب «دیوان اشعار» و «شفاء الصدور فی شرح زیارة العاشور»، فرزند آیت الله العظمی میرزا ابوالقاسم کلانتری تهرانی (۱۲۳۶-۱۲۹۲ ق) صاحب «مطراح الانظار» است. او در دامان پدر و مادری این چنین بالید و پس از پشت سر نهادن تحصیلات دبیرستانی به اقتضای شوق فطری و سیره خانوادگی به تحصیل علوم دینی روی آورد. وی دروس عالی خویش را نزد اساتید بنام حوزه علمیه قم چون حضرات آیات: حاج شیخ مرتضی حائری یزدی، حاج سید محمدباقر سلطانی طباطبایی (ابوالزوجه محترم وی و داماد آیت الله العظمی سید صدرالدین صدر) و حاج سید موسی شیرازی زنجانی فراگرفت. در سال ۱۳۵۶ ش مخفیانه به حوزه علمیه نجف شتافت و با رحلت برادر بزرگوارش مرحوم آیت الله حاج آقا مصطفی خمینی، در کنار پدر و الامقامش ماندگار شد. با اوج گیری مبارزات مردم مسلمان ایران به رهبری حضرت امام خمینی، وی بسان یار و یاور پدر هماره در کنارش بود و لحظه ای از رهبر جدا نشد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به عنوان رئیس دفتر امام بخشی از مسؤولیتهای خطیر ایشان را برعهده گرفت و در خلال این مدت از ایفای وظایف محوله بخوبی برآمد و کوچکترین نقطه ضعفی از او دیده نشد. پس از ارتحال اندوهبار حضرت امام به عضویت مجلس خبرگان رهبری و نمایندگی مقام معظم رهبری در شورای عالی امنیت ملی کشور برگزیده شد و تولیت «مؤسسه نشر و تنظیم آثار امام خمینی» را برعهده گرفت و بسیاری از کتابها و نوشتارهای امام را به زیبایی منتشر نمود و همزمان به تحصیل فلسفه اسلامی پرداخت. سرانجام آن مرحوم پس از عمری تلاش و کوشش در راه پیشبرد اهداف اسلام و نظام اسلامی، پس از یک بیماری در ۴۹ سالگی به تاریخ جمعه

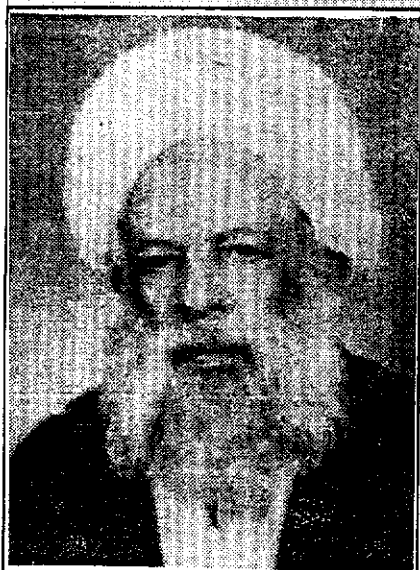

۲۶ اسفند ۱۳۷۳ ش (۱۵ شوال ۱۴۱۵ ق) بدرود حیات گفت و همه را در اندوهی عمیق فروبرد. به دنبال درگذشت نابهنگام و زودرس آن یادگار امام، یک روز تعطیل عمومی و دو روز عزای عمومی اعلام شد و بر سر هر کوی و برزن پرچمهای سیاه نصب و آوای قرآن از تمام مأذنه‌های تکایا و مساجد کشور پخش گردید و پس از نماز میت بر جسم شریف او که توسط مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای - مدظله العالی - اقامه گردید، پیکر پاکش با حضور میلیونی مردم داغدار و سوگمند، از دانشگاه تهران به سوی مرقد حضرت امام خمینی تشییع و پایین پای پدر بزرگوارش به خاک سپرده شد و مجالس بزرگداشت وی تا مدت‌ها در ایران و سایر کشورهای اسلامی برگزار گردید. عاش سعیدا و مات سعیدا.

*

* درگذشت آیت الله محقق تهرانی *

فقیه معظم حضرت آیت الله مرحوم آقای حاج شیخ محمدرضا محقق تهرانی از فقهای مشهور تهران به شمار می‌رفت. وی در سال ۱۳۳۲ ق در تهران به دنیا آمد و پس از پشت سر نهادن دوران کودکی، به حوزه علمیه قم آمد و مقدمات و سطح را نزد اساتید فن فرا گرفت. سپس به مشهد مقدس رفت و سطوح عالی را نزد حضرات آیات: شیخ هاشم قزوینی، شیخ کاظم دامغانی و شیخ حسن فاضل بُرسی تکمیل کرد. پس از آن به درس خارج آیات عظام: میرزا محمد آقازاده (فرزند آخوند خراسانی) و حاج آقا حسین طباطبایی قمی و درس معارف قرآن آیت الله میرزا مهدی اصفهانی حاضر شد و مبانی علمی خویش را استوار ساخت. پس از غائله مسجد گوهرشاد و تعطیلی حوزه علمیه مشهد در سال ۱۳۱۴ ش به تهران آمد و در درسهای اخلاق و عرفان مرحوم آیت الله حاج شیخ محمدعلی شاه آبادی شرکت جست. پس از چندی به قم آمد و در درسهای آیات ثلاث حضرات آقبایان: صدر، خوانساری و حجت کوهکمری حاضر شد و بر اندوخته‌های علمی خویش بیافزود. با ورود مرحوم آیت الله العظمی بروجردی به قم (سال ۱۳۶۴ ق) به مدت نه سال در درس فقه و اصول ایشان شرکت کرد. پس از آن به مشهد آمد و سالیانی چند به تدریس فقه و اصول پرداخت. سپس به تهران آمد و به تدریس علوم اهل بیت - علیهم السلام - در مدرسه مروی و اقامه جماعت در مسجد خندق آباد و تألیف و تصنیف پرداخت. از آثار ایشان به غیر از رساله «توضیح المسائل»، کتاب مهم و ارزنده «حقائق الفقه فی شرح شرایع الاسلام» شامل یک دوره کامل فقه استدلالی در بیش از ۷۰ جلد است که پنجاه جلد آن به چاپ رسیده است. فقیه سعید پس از پشت سر نهادن عمری با برکت و سرشار از خدمات مذهبی، سرانجام به سن ۸۳ سالگی، در تاریخ دوم شوال المکرم ۱۴۱۵ ق (۱۲ اسفندماه ۱۳۷۳) بدرود حیات گفت. عاش سعیدا و مات سعیدا.

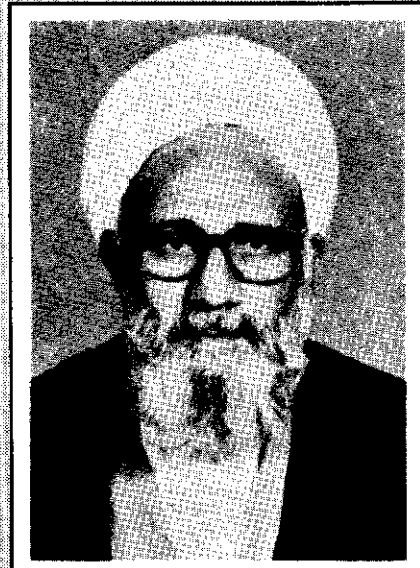
* درگذشت مرحوم آیت الله روحانی نجفی

حضرت مستطاب آیت الله میرزا علی آقا روحانی در سال ۱۳۱۵ ق (۱۳۰۹ ش) در خانواده ای سختکوش، متدین و پایبند به شعایر دینی در نجف آباد به دنیا آمد. پس از تحصیلات ابتدایی در دوازده سالگی به آموختن علوم دینی روی آورد و پس از یک سال و نیم به حوزه علمیه اصفهان شتافت و در مدرسه جدّه سکونت گزید. سپس در شانزده سالگی رهسپار حوزه نجف اشرف شد و در محضر اساتید فن - از جمله درس کفایه مرحوم آیت الله حاج سید مرتضی فیروزآبادی صاحب «عناية الاصول» - حاضر شد و بهره ها برد. همچنین به درس خارج فقه و اصول حضرات آیات عظام: حکیم، شاهرودی، سید عبدالهادی شیرازی و سید ابوالقاسم خویی رفت و توشه ها برگرفت. این تلاش بیش از سی سال از عمر بابرکتش را تشکیل داد. وی در خلال این مدت به تدریس فقه و اصول و تالیف و تصنیف پرداخت و از اساتید خویش اجازه اجتهاد دریافت داشت. در سال ۱۴۰۰ ق (۱۳۵۹ ش) به قم کوچید و یکسره به تکمیل مصنفات خویش پرداخت و سرانجام در ۶۴ سالگی، در تاریخ شانزده رجب الخیر ۱۴۱۵ ق (۲۹ آذرماه ۱۳۷۳) بدرود حیات گفت -رحمة الله علیه.

برخی از تالیفات (چاپ شده) او عبارتند از:

- ۱- الفرقان فی تفسیر القرآن (۲ جلد آن به چاپ رسیده است) ۲- فرهنگ یا علم و دانش ۳- معارف اسلامی ۴- اصول اسلام ۵- ترجمه اجوبه موسی جار الله سید شرف الدین ۶- الوصول الی مناقب آل الرسول (۲ جلد آن به چاپ رسیده) ۷- خلفاء راشدین (۴ جلد) ۸- الامام الحسین و المناوئون . تالیفات چاپ نشده اش نیز عبارتند از: ۹- الفرقان فی تفسیر القرآن (۲۰ ج)، ۱۰- ۱۲- تعلیقه بر شرح لمعه، رسائل و مکاسب (که برخی از آنها در چاپ کلانتر لحاظ شده است) ۱۳- تنقیح المقال در شرح «وسيلة النجاة» - باب طهارت - (۳ ج) ۱۴- ترجمه و تفسیر مختصر قرآن مجید ۱۵- اعجاز القرآن ۱۶- کشف الاسرار (تطبیق دانش جدید با آیات قرآنی) ۱۶- عبقرية الامام علی (ع) ۱۷- المواهب فی ایمان ابی طالب ۱۸- الامام علی فی صفین ۱۹- العقیلة الهاشمية ۲۰- السقیفة ۲۱- السیرة الامویة ۲۲- الارهاب فی اتباع محمد بن عبدالوهاب ۲۳- روش خوشبختی ۲۴- عرفان و فلسفه ۲۵- شذرات الذهب (حاوی ۲۰۰۰ حدیث مسند و صحیح به حروف الفبا) ۲۶- عقاید الشیعة الامامية ۲۷- قیاسات فی علم الاصول ۲۸- یک بحث از مواد صلبه (ردّ بر مادی گرایان).

ناصرالدین انصاری

* درگذشت دکتر عباس زریاب خویی *

عباس زریاب خویی در سال ۱۲۹۸ ش در خوی متولد شد. پس از اتمام تحصیلات ابتدایی و متوسطه به قم رفت. سپس وارد دانشکده الهیات شد و پس از دریافت درجه لیسانس به آلمان رفت و از دانشگاه ماینتز در رشته تاریخ دکترای گرفت. آنگاه به ایران آمد و چندی بعد به دعوت پروفیسور هنینگ به آمریکا رفت و در دانشگاه برکلی به تدریس پرداخت. وی پس از دو سال به ایران بازگشت و با سمت استادی در دانشگاه تهران به کار پرداخت.

دکتر زریاب محقق، مورخ و مترجمی فی الواقع جامع الاطراف بود و بویژه در معارف ایران و اسلام و فلسفه و تاریخ و ادبیات عرب صاحب نظری متبحر بود و به سبب آشنایی با زبانهای عربی، آلمانی، انگلیسی و فرانسه به منابع دست اول دسترسی داشت. ترجمه های او در موضوع فلسفه هم نمونه ترجمه خوب به شمار است و هم سرمشق نگارش برای فارسی زبانان.

دکتر زریاب علاوه بر تألیف و ترجمه و تصحیح چند کتاب - که معروفترین معتبرترین آنها الصیدنه بیرونی است - و افزون بر تدریس، سالهای آخر عمر را به همکاری با دایرة المعارفها گذراند و تعداد قابل توجهی مقاله محققانه برای آنها فراهم آورد. دکتر احمد تفضلی در مقدمه جشن نامه ای که به مناسبت هفتادسالگی استاد با عنوان «یکی قطره باران» در سال ۱۳۷۰ انتشار داد، ترجمه مبسوط و دقیقی از احوال و آثار استاد زریاب چاپ کرده است. وی در بهمن ۱۳۷۳ در ۷۵ سالگی درگذشت.

*

* درگذشت مهندس مهدی بازرگان *

مهندس بازرگان به سال ۱۲۸۶ ش در تهران متولد شد. تحصیلات مقدماتی را در همین شهر به پایان رساند و در سال ۱۳۰۷ همراه با نخستین گروه از دانشجویان ایرانی برای تحصیل به خارج رفت و در رشته مهندسی ماشین و مهندسی نساجی در فرانسه تحصیل کرد. او پس از بازگشت به ایران به استخدام دانشگاه درآمد و از ۱۳۱۴ تا ۱۳۳۰ به تدریس پرداخت. او همچنین در سالهای ۱۳۲۵ تا ۱۳۳۱ رئیس دانشکده فنی بود، اما در عین حال به فعالیت سیاسی می پرداخت و به همین سبب چند بار (در سالهای ۱۳۳۴ و ۱۳۴۱ و ۱۳۵۷) به زندان افتاد. پس از تحقق انقلاب اسلامی از سوی امام خمینی (ره) به ریاست دولت موقت منصوب شد.

از مهندس بازرگان تألیفاتی در زمینه های علمی و سیاسی و مخصوصاً شناخت و معرفی اسلام به جا مانده است که برخی از آنها عبارتند از: باد و باران در قرآن، مطهرات در اسلام، سیر تحول در قرآن، آموزش قرآن، علمی بودن مارکسیسم، مذهب در اروپا، یادداشتهایی از سفر حج و ... وی در آذرماه ۱۳۷۳ در ۸۸ سالگی در سوئیس درگذشت.

*

* برگزاری یادواره حکیم آیت الله حاج میرزا علی آقا شیرازی

با پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، یادواره حکیم متأله آیت الله حاج میرزا علی آقای شیرازی با حضور جمعی از علما و مسؤولین در اصفهان برگزار شد.

حضرت آیت الله حاج میرزا علی آقا شیرازی در سال ۱۲۹۴ هجری قمری در شهر نجف متولد شد. او در زمانی که تنها بیست سال از عمرش گذشته بود، ساکن اصفهان شد و در طول عمر خود از محضر عالمانی همچون شیخ الشریعه اصفهانی، آقا سید محمد کاظم یزدی، آخوند خراسانی، آخوند ملا محمد کاشانی و میرزا جهانگیر خان قشقایی و آقا سید محمد درچه ای و آیت الله بروجرودی بهره برد.

وی علاوه بر آن از درس طب حاج میرزا آقا باقر حکیم باشی بهره گرفت. حاج میرزا آقا علاوه بر طب، در فقه، فلسفه و دیگر علوم انسانی استاد بود. در ادامه این یادواره تعدادی از اساتید و علمای حوزه و دانشگاه از جمله آیت الله جوادی آملی، سخن گفتند و مقاله ارائه دادند.

*

* کنگره بزرگداشت علامه حاج شیخ محمدتقی شوشتری

حضرت آیت الله علامه حاج شیخ محمدتقی شوشتری که در حال حاضر در قید حیاتند، یکی از نوابغ و مشاهیر بلندآوازه جهان تشیع است که در سال ۱۳۲۰ ه. ق در نجف اشرف متولد و در سن هفت سالگی در شهرستان شوشتر اقامت گزید.

کنگره بزرگداشت این دانشمند فرزانه و نابغه بلندآوازه در روزهای ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ اسفندماه ۷۳ با شرکت بیش از ۱۵۰ نفر از علما، اندیشمندان، پژوهشگران حوزه علمیه، محققان و کارشناسان مسائل علمی، با پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی کشورمان در سالن مجتمع فرهنگی شرکت کشت و صنعت کارون واقع در شهرک شهید بهشتی، برگزار شد.

در قسمتی از پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی آمده است: شیخ محمدتقی شوشتری به عنوان شخصیتی بزرگوار و عالمی بلندمرتبه توصیف شده که عمر شریف و گرانبهای خود را در راه مجد و احیای اسلام عزیز در جبهه های گوناگون صرف کرده است.

در ادامه کنگره، بعضی از اساتید حوزه و دانشگاه و معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کشور طی سخنانی پیرامون شخصیت و

